

06 decembrie 2021 – ședință comună

S U M A R

1. Alocuțiuni dedicate aniversării a 30 de ani de la adoptarea Constituției în vigoare de către Adunarea Constituantă.
- 2.

S T E N O G R A M A

*ședinței solemne comune a Camerei Deputaților și Senatului
din data de 6 decembrie 2021*

Ședința a început la ora 13.03.

Lucrările ședinței au fost conduse de domnul senator Florin-Vasile Cîțu, președintele Senatului, asistat de domnul senator Sorin Lavric, secretar al Senatului, și de doamna deputat Alexandra Presură, secretar al Camerei Deputaților.

Din prezidiu a făcut parte și domnul deputat Ion-Marcel Ciolacu, președintele Camerei Deputaților.

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Bună ziua!

Stimați colegi,

Haideți să începem ședința!

Astăzi avem ședința solemnă a...

Se așază oamenii...?

Stimați colegi,

Vă rog să vă așezați, să începem ședința!

Astăzi avem ședința solemnă comună a Senatului și Camerei Deputaților dedicată aniversării a 30 de ani de la adoptarea Constituției în vigoare de către Adunarea Constituantă.

Domnule președinte al Camerei Deputaților,
Domnule prim-ministru,
Domnilor foști președinți ai României,
Doamnelor și domnilor miniștri,
Domnule președinte al Curții Constituționale,
Stimați membri ai Corpului diplomatic,
Preafericirea Voastră,
Înaltpreasfinția Voastră,
Doamnelor și domnilor deputați,
Stimați invitați,
Onorată asistență,

Vă rog să-mi permiteți să declar deschisă ședința solemnă comună dedicată aniversării a 30 de ani de la adoptarea Constituției în vigoare de către Adunarea Constituantă.

Vă invit să ascultăm Imnul național al României.

(Se intonează Imnul național „Deșteaptă-te, române!”.)

Domnul Ion-Marcel Ciolacu:

Invit la tribună pe domnul Florin Cîțu, președintele Senatului României.

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Bună ziua!

Doamnelor și domnilor parlamentari,
Stimați invitați,
Distinsă asistență,

Se împlinesc trei decenii de la intrarea în vigoare, în urma aprobării prin referendumul național din decembrie 1991, a Constituției României. Atunci, din punct de vedere constituțional, ne-am despărțit de o epocă sumbră a istoriei țării noastre, în care regimul comunist totalitar a încălcat sistematic cele mai elementare drepturi ale românilor. Reacția poporului nostru a fost reprezentată de evenimentele care s-au desfășurat în perioada 16-22 decembrie 1989, care au început la Timișoara, și pe care eu vreau să le amintesc în mod special, pentru că am această datorie. A fost deschisă calea către democratizarea României și către statul de drept. Am înaintat greu, dar pe o traiectorie ireversibilă, pe care românii au dovedit că sunt gata să o apere prin vot, dar și prin proteste democratice.

Stimați colegi,

Pentru mine este o mare onoare să reprezint astăzi Partidul Național Liberal la o dezbatere care nu poate ocoli tradiția democratică a acestei țări. Ideea unei guvernări democratice face parte din gena PNL. Constituția din 1866 a purtat amprenta gândirii politice liberale, apoi, după fondarea PNL, reforme democratice esențiale, precum lărgirea dreptului de vot, au fost inițiate de partidul nostru.

În perioada interbelică Constituția din 1923, promovată de PNL, a dus mai departe tradiția constituțională românească. Revenit pe scena politică, după ce a fost înregistrat ca partid politic, în ianuarie 1990, PNL a avut permanent pe agenda sa instaurarea unui regim democratic autentic în România, și nu a unui model ipotetic de democrație originală.

Probabil că în acești 30 de ani nici PNL nu s-a comportat fără greșală, dar am fost mereu partidul dedicat sută la sută integrării europene și euroatlantice a României, protejării valorilor statului de drept și dezvoltării unei societăți democratice.

Doamnelor și domnilor,

Acesta nu este un moment de sărbătoare, ci unul de bilanț pentru Constituție și pentru tot ce înseamnă organizarea instituțională a statului român. Reformele sunt inevitabile, pentru că asta doresc cetățenii. În timp, cu profesionalism, fără patimă politică și interes ascuns, va trebui să modernizăm structurile sale, modul în care ele funcționează și cum îl servesc pe cetățean. Normele constituționale vor trebui ajustate la realitatea pe care o trăim.

Salut faptul că în Programul de guvernare al actualului Guvern este avută în vedere eventualitatea ca, în cazul în care va apărea un moment constituțional autentic, Executivul să susțină o reformă, în sensul apropierei între stat și cetățean și al creșterii gradului de protecție al drepturilor și libertăților, în acord cu jurisprudența CEDO.

De asemenea, Coaliția de guvernare susține ca inițiativa cetățenească de revizuire a Constituției, înregistrată la Parlament în mai 2019 și aflată în prezent la vot final la Senat, să-și găsească cea mai bună formă de transparență la nivel normativ, atunci când situația pandemică va permite acest lucru.

În același timp, trebuie să fim foarte atenți la marile opțiuni pe care cetățenii români le-au exprimat și continuă să le exprime în

ultimele trei decenii. PNL are o agendă liberală de măsuri necesare a fi avute în vedere la o eventuală revizuire a Constituției. De 30 de ani există un aspect care a rămas netransat așa cum ar fi trebuit - proprietatea privată. O măsura pe care trebuie să o abordăm este reducerea la 16 ani a vârstei la care se va putea vota, așa cum este tendința în multe țări europene. Multe alte subiecte trebuie abordate cu maturitate.

Reforma administrativă este un subiect care trebuie să stea în atenția Parlamentului. Ultimii ani au adus pe tapet și numeroase conflicte juridice de natură constituțională, iar normele constituționale pot fi clarificate. Problema traseismului politic al parlamentarilor a rămas deschisă de atât de mulți ani, deși în fiecare legislatură ea influențează aritmetica parlamentară. Și nu trebuie să uităm că există o restanță în ceea ce privește implementarea în Constituție a rezultatelor referendumului din 2019 pe tema justiției.

Nu cred că numai Parlamentul sau numai partidele pot aborda un proces de reflecție cu privire la o eventuală revizuire a Constituției. Rolul societății civile va fi fundamental.

Referitor acum la modul cum va arăta revizuirea viitoare vă pot spune de pe acum un lucru: îmi doresc să fie cel puțin la fel de liberală cum au fost constituțiile din 1866 și 1923, ba chiar să aibă o doză și mai mare de liberalism.

La mulți ani, români!

La mulți ani, România!

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

(Revine la prezidiu.)

Invit la tribună pe Excelența Sa, domnul Marcel Ciolacu, președintele Camerei Deputaților. *(Aplauze.)*

Domnul Ion-Marcel Ciolacu:

Cred că nu este nici prima oară și nu va fi nici ultima oară când am să spun că eu nu susțin vaccinarea obligatorie *(Aplauze.)*, dar am dreptul în primul rând la viață. Fiecare decide dacă e bine să se vaccineze sau nu.

Vă rog frumos, doamnă colegă, să purtați mască sau să mă protejați, să nu mă îmbolnăviți. *(Aplauze.)*

Dreptul meu la viața și dreptul oricărui român nu se negociază, doamnă!

Doamna Rodica Boancă *(din sală)*:

Unde scrie că masca te apără, te protejează?!

Domnul Ion-Marcel Ciolacu:

Domnule președinte al Senatului,

Domnule prim-ministru,

Domnule președinte Constantinescu,

Domnule președinte al Curții Constituționale a României,

Doamnelor și domnilor deputați și senatori,

Doamnelor și domnilor miniștri,

Stimați membri ai Comisiei pentru redactarea proiectului Constituției României,

Stimați membri ai Corpului diplomatic,

Constituția e cartea de vizită a unei democrații. Așa cum facem o ecografie pentru a vedea corpul uman, la fel, Legea fundamentală trebuie să fie expresia unei societăți.

În pofida transformărilor profunde din ultimii 32 de ani, România încă are o tradiție democratică fragilă. Mai avem mult de muncă până să ajungem la practici democratice stabile și să ne găsim acea vocație democratică autentică, în sensul culturilor occidentale.

Din această perspectivă, efortul făcut acum 30 de ani de părinții fondatori ai Constituției din 1991 a fost imens. Textul noii Constituții trebuia să producă, în primul rând, o schimbare radicală de mentalitate la nivelul societății, prin despărțirea definitivă de trecutul comunist.

Textul lor trebuia să găsească soluțiile potrivite și echilibrate pentru o societate care avea nevoie de un nou set de valori comune, dar în care să se regăsească și care să creeze solidaritate.

Aș dori ca astăzi, în mod special, să le mulțumesc celor care acum 30 de ani au pus umărul la reclădirea României pe baze noi, sănătoase și democratice. (*Aplauze.*) Câțiva dintre cei de atunci sunt astăzi alături de noi. Lor vreau să le transmitem atât recunoștința mea, cât și a colegilor mei din Parlament, pentru tot ce au făcut cu bună-credință, competență și dragoste pentru România!

Doamnelor și domnilor,

Astăzi este un moment aniversar. Dar e cel mai bun prilej pentru a spune că avem nevoie de o Constituție care să reflecte un model de stat conform cu nevoile societății actuale.

Trebuie să avem curajul să vorbim deschis despre necesitatea unei reforme constituționale, care să facă din Legea fundamentală un instrument de modernizare a țării.

Trebuie să vorbim despre acest lucru, fără teamă și fără complexe. Toate sistemele democratice, cu excepția Statelor Unite, au făcut-o atunci când a fost nevoie. Unele state au apelat chiar la revizuirea totală, așa cum a făcut Finlanda în anul 2000 sau Elveția în anul 1999. Altele, au apelat la o modificare parțială. Belgia chiar de 20 de ori în ultimii 20 de ani.

Este adevărat, și în România s-a încercat de mai multe ori acest lucru. Cu excepția anului 2003, toate încercările de modificare a Constituției au eșuat. Acest lucru s-a întâmplat pentru că cei care le-au inițiat nu au înțeles că o revizuire a Constituției trebuie să satisfacă nevoile cetățenilor, și nu poftele politicianilor, fie că sunt parlamentari, premieri sau șefi de stat.

Reforma constituțională nu mai trebuie să fie un proiect personal al politicianilor. Această dezbatere trebuie mutată în societate, pentru că cetățenii trebuie să fie implicați efectiv în acest proces. Toate modificările trebuie înțelese și acceptate de români.

De aceea, consider absolut necesar un acord larg la nivelul întregii clase politice, dar și la nivelul mediului academic, al corpului de experți și al societății civile. Contribuția tuturor este esențială pentru reușita unui demers atât de complex!

Stimați colegi,

Au trecut 18 ani de la ultima revizuire a Constituției României. În această perioadă am văzut cum Legea fundamentală a fost folosită fie ca bătă, fie ca scut de către unii politicieni, în funcție de interesele politice de moment.

De multe ori, diferiți actori politici și-au forțat atribuțiile constituționale. S-a ajuns în momente de criză politică, în care actuala Constituție nu a putut oferi soluții destul de clare pentru depășirea lor.

De aceea, trebuie să ne punem întrebarea: cum dorim să reformăm Constituția? Care sunt acele direcții și principii care să aibă un caracter eficient în plan normativ?

La nivel general, cred că Legea fundamentală trebuie să întărească instituțiile, astfel încât să avem un stat capabil să garanteze drepturile și libertățile cetățenilor. Oamenii trebuie să se simtă protejați cu adevărat de către stat.

În al doilea rând, consider că un sistem de guvernare eficient este acela care generează un control reciproc între puterile statului și nu permite niciunui actor instituțional să concentreze puterea în mâinile sale.

Din păcate, acest principiu fundamental nu și-a găsit întotdeauna și aplicarea în practică. În România, am asistat de multe ori la un proces de personalizare a puterii. Cei care au ajuns să ocupe diverse funcții în stat au modelat instituția, conform propriilor dorințe și interese. În final, această forțare a dus la o perturbare a echilibrului între puterile statului și la conflict.

Din această perspectivă, o clarificare a atribuțiilor președintelui cred că se impune. Trebuie să ne gândim dacă e momentul să depășim angoasa dictaturii comuniste în ceea ce privește statutul și rolul președintelui.

Acum trei decenii a fost stabilit un sistem echilibrat prin care cetățenii să își aleagă direct președintele, însă puterile sale au fost limitate ca să nu devină un dictator.

Trebuie ca cei care vor lucra la reforma Constituției să se pronunțe dacă acest sistem, în care președintele este o struțo-cămilă, între un președinte francez, de exemplu, și un monarh spaniol, mai poate funcționa în România.

Rolul președintelui a fost gândit ca un producător de consens. Din păcate, a sfârșit de multe ori în a fi un producător de tensiune în societate. Nu de puține ori am văzut cum președintele și-a depășit rolul de mediator și a intervenit brutal peste celelalte puteri constituționale.

De altfel, relațiile dintre președinte și premier au balansat în ultimii 30 de ani între conflict și obediență. Am văzut că atunci când majoritatea parlamentară a fost favorabilă președintelui, acesta a ajuns șeful *de facto* al Guvernului. Premierul a devenit o marionetă. În cealaltă extremă, a coabitării, președintele a fost mai degrabă izolat de către prim-ministru, care a preluat toată puterea executivă. Aceasta nu este normalitatea!

Apoi, în plan parlamentar, mi-aș dori, de exemplu, să existe un anumit interes pentru reglementarea moțiunii constructive de

cenzură, pe model german. În România, partidele politice au transformat moțiunile de cenzură într-un instrument de imagine și prilej de atacuri politice la adresa adversarilor.

De aceea, eu cred că moțiunea de cenzură trebuie să fie clară și nu numai pentru retragerea încrederii, ci și pentru acordarea ei unei alte persoane, care să-și asume de la bun început acest rol.

Demiterea premierului trebuie să conducă automat la desemnarea unui alt prim-ministru. Nu am fi stat acum două luni fără Guvern, dacă am fi avut acest instrument în Constituție.

În plan guvernamental, cred că viitoarea Constituție trebuie să găsească mecanisme mult mai clare de limitare a practicii excesive a ordonanțelor de urgență. Parlamentul nu este o anexă a Guvernului României, ci un partener instituțional. S-a folosit prea mult pretextul urgenței, astfel încât practica ordonanțelor a devenit o modalitate curentă de legiferare. Lucrurile nu mai pot continua așa!

În general, este nevoie de o clarificare a atribuțiilor fiecărei puteri în parte. Și sunt convins că experții vor găsi cele mai bune soluții astfel încât să nu devenim victimele unui experiment constituțional!

Doamnelor și domnilor,

Trebuie să ne gândim serios dacă ne aflăm în acel „moment constituțional”. Am ratat acest moment după integrarea în Uniunea Europeană și în NATO. Am ratat în 2011, am ratat și în 2013, când am avut o largă majoritate parlamentară.

Nu avem scuze dacă vom rata din nou! După 30 de ani, nu mai putem să punem doar niște propte. Ele nu rezolvă nimic! Nu aduc dezvoltare, continuitate și stabilitate!

Societatea așteaptă o Constituție modernă, care să reflecte realitatea, dar care să conducă la dezvoltare și să ofere soluții inovative la provocările viitorului.

Trebuie să facem o reformă constituțională serioasă. Și avem nevoie de fiecare român pentru a reuși acest lucru!

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Mulțumim, domnule președinte.

Invit acum la tribună pe Excelența Sa, domnul Nicolae-Ionel Ciucă, prim-ministrul României.

Domnul Nicolae-Ionel Ciucă (*prim-ministrul României*):

Domnule președinte al Senatului,

Domnule președinte al Camerei Deputaților,

Stimate domnule președinte al Curții Constituționale,

Domnule președinte Constantinescu,

Stimate doamne și stimați domni parlamentari,

Stimați colegi miniștri,

Doamnelor și domnilor ambasadori,

Bună ziua!

Sunt deosebit de onorat să particip astăzi la această ședință solemnă, prin care marcăm 30 de ani de la adoptarea Constituției

României, act juridic și politic fundamental al statului, garant al libertăților democratice ale cetățeanului.

La referendumul național desfășurat pe 8 decembrie 1991, românii s-au pronunțat pentru democrație, libertate și stat de drept, pentru o societate în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, dreptatea și pluralismul politic, supremația legii și statul de drept să fie valori supreme, garantate de stat.

Prima și singura Constituție adoptată după căderea comunismului, actuala Constituție a României, reprezintă piatra de temelie a societății noastre democratice, fiind inspirată și legitimată de idealurile Revoluției din Decembrie 1989, de sacrificiul și jertfa celor care și-au pierdut viața sau au fost răniți în acele zile. Această Constituție este cea de-a doua cea mai longevivă Constituție a României, după cea din 1866.

Acum, la trei decenii de la adoptare și după revizuirea necesară aderării la Uniunea Europeană, în anul 2003, consider că este necesară în continuare reformarea statului și a administrației publice pentru a pune în centrul preocupărilor cetățeanul, pentru a crește eficiența și calitatea serviciilor publice oferite contribuabililor și pentru a crește responsabilitatea deținătorilor funcțiilor publice.

Pandemia COVID-19 a arătat încă o dată cât de importantă este asigurarea echilibrului dintre libertățile democratice și dreptul la viață, pe care statul trebuie să-l asigure tuturor, inclusiv prin servicii medicale de care toți cetățenii români trebuie să beneficieze în mod egal. Starea de alertă este, alături de limitările legale și legitime ale

libertăților cetățenilor pe o perioadă restrânsă, la fel de importantă ca și nevoia de preservare a drepturilor și libertăților care dau esența statului democratic. Nevoia acestui echilibru este evidentă, astăzi, când traversăm o perioadă de criză sanitară în care sunt necesare unele reglementări pentru combaterea COVID-19. Trebuie să traversăm cu bine, împreună, această perioadă și voi lua toate măsurile necesare pentru a trece țara prin această criză, cu sprijinul experților și al personalului de specialitate, al instituțiilor statului, în colaborare cu partenerii europeni și internaționali, dar mai ales cu sprijinul tuturor cetățenilor României.

Excelențele Voastre,

Distinși invitați,

Așa cum am subliniat de la această tribună și cu prilejul acordării votului de învestitură, în centrul preocupărilor Guvernului se află cetățeanul român și binele comun. Alături de toți miniștrii din acest Guvern ne angajăm să facem tot ce depinde de noi pentru ca situația economică, socială și sanitară a românilor să se îmbunătățească.

Oamenii au așteptări legitime de la noi: să cultivăm respectul față de lege, să apărăm adevărul, dreptatea, unitatea socială și solidaritatea. Lucrăm pentru cetățeni, luând la timp, cu bună-credință și nepărtinitor, decizii care să ducă la o viață în siguranță, la dezvoltare, la respectarea demnității fiecăruia și la o viață mai bună. Obiectivul nostru este ca prin măsurile pe care le vom implementa să asigurăm dezvoltarea și prosperitatea țării noastre.

Valorile și libertățile constituționale există în fiecare dintre noi, ne unesc, ne fac mai puternici ca națiune, iar idealurile comune reprezintă liantul între cetățeni și instituțiile statului.

De aceea, vă cer sprijinul, atât dumneavoastră, dar și tuturor cetățenilor, pentru a construi o țară mai puternică și prosperă, aducându-i pe oameni împreună în jurul unui obiectiv comun: dezvoltarea și bunăstarea României și a românilor.

În calitate de cetățean român și de prim-ministru al României, voi milita întotdeauna pentru respectarea literei și spiritului Constituției și pentru domnia legii.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Mulțumim, domnule prim-ministru.

Invit la tribună pe Excelența Sa, domnul Valer Dorneanu, președintele Curții Constituționale.

Domnule președinte!

Domnul Valer Dorneanu (*președintele Curții Constituționale*):

Stimate domnule președinte al Senatului Florin Cîțu,

Stimate domnule președinte al Adunării Naționale, al Camerei Deputaților - zicem Adunare Națională, pentru că așa îi spunea pe vremuri,

Distinse domnule prim-ministru Nicolae Ciucă,

La mulți ani și pentru ziua dumneavoastră de astăzi!

Distinși miniștri,

Domnule președinte Emil Constantinescu,

Stimați parlamentari,

Dați-mi voie să mă răsfăț și să vă spun dragi colegi,

Înaltpreasfinția Voastră,

Onorată asistență,

Mulțumesc în primul rând Parlamentului pentru onoranta invitație de a mă adresa, în calitate de președinte al Curții Constituționale, acestei distinse adunări care cinstește Constituția României.

În calitate de garant al supremației Constituției, pentru noi, Curtea Constituțională, este o mare onoare acest lucru și în această

calitate îmi permit să vă amintesc faptul că actul fundamental al țării este o adevărată Biblie și nu întâmplător fiecare dintre noi începem activitatea depunând jurământul de credință cu mâna pe Constituția României și pe Biblie.

Sărbătorim, astăzi, 30 de ani de la „momentul zero”, de la borna de stat a democrației românești, 30 de ani de la debutul unei perioade istorice pentru neamul românesc, unei epoci dorită a fi de libertate și speranță, de încredere și entuziasm, care să succedă anilor lungi, apăsători și tenebroși ai comunismului, 30 de ani de la adoptarea Constituției României.

La acest moment aniversar, să ne amintim faptul că nu a fost deloc ușor să se elaboreze o nouă Lege fundamentală, care să reușească mai întâi de toate să smulgă societatea din automatismele comportamentale și atitudinile formate, fără voia sa, sub povara vremurilor, pe parcursul jumătății de secol petrecute în regimul comunist, mai apoi să imprime un suflu nou, democratic, în acord cu spiritul european, care să rezoneze cu aspirațiile și idealurile Revoluției din Decembrie 1989 și să ofere, în același timp, mecanisme juridice concrete și eficiente, care să răspundă așteptărilor poporului.

Adunarea Constituantă, instituită în acest scop, a avut la dispoziție pentru acest copleșitor demers creator un termen de 18 luni de la înființare. Lucrările Adunării Constituante s-au desfășurat astfel încât să asigure Adunării Constituante timpul necesar pentru o elaborare ca atare.

S-au conceput două lecturi, în acest scop, prima lectură având ca obiect inițierea membrilor Adunării Constituante cu modul de redactare a unei constituții, precum și informarea acestora cu privire la conținutul constituțiilor din statele democratice.

Procesul de elaborare a Constituției a beneficiat de o substanțială asistență internațională, fiind valorificată experiența statelor cu tradiție democratică.

Comisia a avut întâlniri inclusiv cu reprezentanți ai unor autorități internaționale, mai ales organisme ale ONU și ale Consiliului Europei, iar lucrările comisiei au fost analizate în cadrul Comisiei de la Veneția. Un rol important l-au avut avizele comunicate de diferite organizații, precum Comitetul Helsinki pentru drepturile omului, dar și discuțiile purtate cu diferiți specialiști în drept constituțional din numeroase țări, și chiar participarea nemijlocită a unor specialiști francezi, în frunte cu reputatul profesor Robert Badinter; la dezbaterile acestea care au însoțit elaborarea Constituției s-au valorificat și tradițiile constituționalismului românesc, preluat din principiile revoluției franceze.

Precizez aceste detalii pentru a evidenția dorința membrilor Adunării Constituante de a elabora o lege fundamentală a statului român care să fie în concordanță cu standardele internaționale în materie constituțională, care să înglobeze patrimoniul democratic european și care să înalțe viața juridică, politică și economică a societății românești la un nivel similar celor al statelor cu sisteme democratice consolidate printr-o îndelungată tradiție. Să apreciem și

să respectăm acest efort uriaș, realizat cu toată convingerea și cu bună-credință!

Desigur că, fiind o creație umană, Constituția noastră nu putea fi perfectă, ireproșabilă, dar conținutul ei reușește să ofere suficiente repere pentru construirea pe baza sa a unui sistem care să permită buna funcționare a instituțiilor publice și a vieții politice, economice, în ansamblul său. În timp, pe măsura evoluției sociale, a dezvoltării complexului de relații interumane și interinstituționale, a remodelării peisajului socio-politic, unele aspecte nu au mai corespuns noilor realități, diferite de cele avute în vedere în puterea constituantă originală. Tocmai pentru acest motiv, a fost înscrisă în Constituție posibilitatea revizuirii sale, iar anul 2003 a fost momentul în care s-a realizat o astfel de primenire a legii noastre supreme, corijându-se imperfecțiunile, adaptându-i-se prevederile la schimbările survenite și îmbunătățindu-i-se soluțiile propuse inițial.

De asemenea, revizuirea din 2003 a avut un scop mai mult decât atât, reconfigurându-se cadrul constituțional național, astfel încât să permită aderarea României la Organizația Atlanticului de Nord și integrarea în Uniunea Europeană.

Așadar, deși este Legea fundamentală a statului, Constituția nu putea rămâne încremenită în timp, ci poate fi modificată atunci când această necesitate apare ca stringentă. Dar revizuirea Constituției trebuie făcută cu responsabilitate, cu înțelepciune, cu simțul datoriei față de popor, cu intenția sinceră de a aduce un beneficiu acestuia, și nu dintr-o dorință, chiar inspirată, unilaterală. Din păcate, însă, ideea

revizuirii Constituției a fost utilizată nu de puține ori ca miză electorală, lipsită de o serioasă acoperire sub aspectul motivației și al justificării raționale, fiind transformată într-un instrument de manipulare în vederea obținerii de capital electoral din promisiuni irealizabile. O astfel de atitudine distructivă nu face altceva decât să semene îndoială, să inducă o stare de incertitudine cu privire la ordinea constituțională, fragilizând însăși construcția democratică a statului. Din fericire, probabil anticipând asemenea inițiative oportuniste, legiuitorul constituant a instituit o procedură complexă de revizuire, compusă dintr-o succesiune de etape și prevederi obligatorii, stabilind în final și limitele revizuirii, care fac obiectul așa-zisei părți rigide a Constituției.

Ar trebui ca în lupta politică să se renunțe la ideea de a se da tot timpul vina pe pretinsele imperfecțiuni ale Constituției pentru nerealizările, pentru insuccesele clasei politice. Mecanismul statal va putea funcționa perfect în baza actualei reglementări constituționale dacă prevederile Legii fundamentale vor fi respectate atât în litera, cât și în spiritul lor. Domnia legii, care este o exigență esențială a principiului statului de drept, ar trebui să fie un adevărat far călăuzitor pentru toți participanții la viața publică. Nu puțini sunt cei care invocă acest concept al statului de drept, dar uită care este semnificația sa, uită că acesta implică subordonarea statului în toate componentele sale față de drept și în primul rând față de Constituție și că are ca scop tocmai ponderarea eventualelor tendințe abuzive discreționare ale structurilor etatice. Or, se știe că puterea exemplului este o armă

redutabilă. Cum putem pretinde cetățenilor să respecte și să cinstească Legea fundamentală a țării dacă unii dintre cei care dețin și exercită puterea politică în numele lor o pun la îndoială sau o bagatelizează? Cum putem aștepta din partea poporului să fie mândru de Constituția sa, când unii dintre reprezentanții acestuia o contestă?

În calitate de garant al supremației Constituției, Curtea Constituțională vă invită să prețuim împreună importanța cărții noastre fundamentale, să-i recunoaștem obligativitatea și să o respectăm în litera și spiritul ei.

La mulți ani Constituției României!

Și v-aș ruga să-mi permiteți o scurtă informare.

În foaierul din fața sălii de ședințe sunt mai multe panouri organizate cu sprijinul generos al Arhivelor Naționale, al Monitorului Oficial și al AGERPRES-ului, care redau constituțiile în original, cu semnăturile respective, Constituția din 1866, invocată și aici ca model, Constituția din 1923 și Constituția din 1991.

Vă mulțumesc foarte mult pentru atenție. (*Aplauze.*)

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Mulțumim, domnule președinte.

Doamnelor și domnilor senatori și deputați,

Potrivit celor convenite, în această ședință solemnă vor avea intervenții reprezentanți ai grupurilor parlamentare reunite, în limita a 7 minute pentru fiecare grup parlamentar, iar deputaților și senatorilor neafiliați li se alocă 3 minute, cu o singură intervenție, printr-un reprezentant comun.

Avem lista. Doar Grupul parlamentar AUR nu a ...

Domnul George-Nicolae Simion (*din sală*):

Stați că vă dau acum!

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Vă rog!

Din partea Grupurilor parlamentare ale PSD, domnul senator Robert Cazanciuc.

Domnul Robert-Marius Cazanciuc:

Domnule președinte al Senatului,

Domnule președinte al Camerei Deputaților,

Domnule prim-ministru,

Stimați membri ai Guvernului,

Doamnă ministru,

Domnule președinte Emil Constantinescu,

Domnule președinte Dorneanu,

Înaltpreasfinția Voastră,

Dragi colegi,

În misiunea noastră, ca membri ai Parlamentului, de a face cunoscută legea, facem deseori referire la litera și spiritul ei.

Dacă vorbim de Legea fundamentală, avem aici spiritul Constituției, care s-a transformat într-o esență tare - Constituția României.

Am luat de la bibliotecă această geneză și dați-mi voie să citez câteva rânduri din această carte: „Emoția mea este firească în

acest moment solemn, când pentru a treia oară, în decurs de 150 de ani, România are prilejul ca, prin reprezentanții săi aleși, să dezbată și să voteze o constituție adevărată”.

Astăzi, la 30 de ani de la acest discurs, rostit de Dan Amedeo Lăzărescu în 1991, avem aceleași preocupări de a cârmui țara spre un viitor european, numai că de această dată viitorul european este legat și de utilizarea adecvată a uriașelor resurse puse la dispoziția țării noastre pentru a reduce decalajele față de alte state europene care timp de 50 de ani au avut un destin mai bun decât am avut noi la frontiera Europei.

Spunea, la vremea respectivă, profesorul Iorgovan, că speră ca această Constituție să aibă rolul unui adevărat pact social.

Dincolo de reșezarea statului român pe principii real democratice, Constituția din 1991, pe care o sărbătorim astăzi, a fost și un rezultat al transpunerii în lege a entuziasmului celor care își doreau libertatea, despre care auziseră de la părinți, bunici sau din filmele americane, dar și a entuziasmului celor care plătiseră cu ani grei de temniță comunistă pentru vina de a lupta pentru libertate.

Astăzi, noi, parlamentarii, avem o dublă datorie față de acești oameni și față de urmașii noștri. Avem datoria de a înțelege dacă în cei 30 de ani care au trecut de la adoptarea Constituției aceasta a reușit să se facă cunoscută și înțeleasă de poporul ei, dacă spiritul Legii fundamentale a fost deslușit de cei chemați să o aplice și să o apere.

La începutul anilor '90, Constituția a fost percepută mai degrabă ca un reper academic, departe de viața obișnuită.

O cercetare sociologică realizată recent ne-a arătat că pentru români Constituția reprezintă astăzi nu doar un set de principii, ci un text viu, aflat în vârful ierarhiei legilor, care poate influența în mod direct viața fiecăruia dintre noi.

63% dintre români consideră că o modificare a Constituției le-ar face o viață mai bună.

Ne-am întrebat la începutul anului dacă ar fi o idee bună ca statul să distribuie fiecărui cetățean câte o Constituție. 90% dintre români au spus că da, ar fi o idee foarte bună. Românii vor să aibă un reper, vor să știe că pot apela la ceva fundamental atunci când ceva nu merge bine.

Gardianul Constituției este, de 29 de ani, Curtea Constituțională, care prin 22.000 de decizii pronunțate până în prezent ne-a arătat cum trebuie interpretate textele Constituției, dar și limitele unora dintre ele, care au rămas tributare contextului social economic în care au fost adoptate.

Gardian al Constituției sau făuritor de legi?

Sunt convins că membrii Curții Constituționale își pun această întrebare la fiecare decizie pe care o pronunță, iar numărul mare al acestora arată, de asemenea, nevoia cetățeanului de a respecta Constituția, de către fiecare dintre noi, dar și de către instituțiile statului.

Titlatura marginală a primului articol din Constituție este „Statul român”. Poate era mai potrivit dacă primul articol se numea pur și simplu România, pentru a arăta preeminența poporului român.

Legea fundamentală trebuie să aibă în centrul ei omul, cu drepturile și libertățile lui fundamentale, cu un stat capabil în mod real să asigure protejarea lor, printr-o arhitectură constituțională care să statueze principiul supremației și respectării Constituției și a legilor, precum și cooperarea loială dintre puteri, toate acestea în beneficiul cetățeanului.

Dacă această constituție îndeplinește astăzi acest rost vă invit să reflectăm și să lucrăm împreună.

Pentru un dialog eficient despre Constituție și pentru a cunoaște modele ce pot contribui la conturarea propriilor convingeri aveți la dispoziție o carte în format electronic.

În 2015, cu ajutorul a patru profesori universitari, am tradus în limba română toate constituțiile Uniunii Europene. O să primiți fiecare dintre dumneavoastră, printr-un mesaj, din partea liderilor de grup, această carte în format electronic.

După 30 de ani îi evocăm astăzi aici pe membrii Adunării Constituante care ne-au lăsat moștenire o constituție care a reșezat țara după comunism.

Care va fi moștenirea noastră, a celor de aici? Ce vom lăsa noi? O împărțire a românilor în mai multe categorii: bugetari și corporatiști, locuitori în țară sau în diaspora, pro sau contra Uniunii Europene, pro sau contra justiției.

După câteva luni de dezbateri în cadrul Partidului Social Democrat ne-am pus întrebarea dacă această Constituție poate fi un liant al națiunii.

Pentru a căuta răspuns la această întrebare, Asociația „Pro Democrația” și Institutul Social-Democrat „Ovidiu Șincai” au organizat pe 1 iulie o dezbatere consacrată analizei de ansamblu a evoluției societății românești guvernată de actuala Constituție.

Ați primit fiecare dintre dumneavoastră această carte. Cei care n-ați primit-o încă, o veți primi cu siguranță. Este un volum care reunește lucrările a 12 profesori universitari și 2 membri ai Adunării Constituante. Au fost invitați să-și exprime opiniile cu privire la o Constituție a viitorului și asupra măsurii în care Legea fundamentală poate fi îmbunătățită, astfel încât să răspundă marilor provocări ale României de astăzi, obiectivelor comune europene și ale omenirii, în general.

Vorbind de viața acestei Constituții și de obiectivele comune europene, fostul ministru al integrării, profesorul Vasile Pușcaș, spunea că revizuirea din 2003 a tratat aderarea la Uniunea Europeană ca un simplu act de politică externă, și nu ca un proces intern de transformare a statului și a societății.

Revizuirea din 2003 a reprezentat actul juridic care a făcut posibilă aderarea la Uniunea Europeană și NATO.

Încercările de revizuire din 2011-2013 au fost arme în bătălia politică internă, din păcate, dar, în același timp, au arătat nevoia de clarificare a unor texte scrise poate cu prea mult entuziasm în anii 1990-1991 și nevoia de a consfinți statutul nostru real de membri ai Uniunii Europene și ai NATO.

Modificările actualei Constituții ar putea fi abordate din cel puțin trei perspective, dacă doriți. Aș spune una tehnică – și vă dau un exemplu – art. 29 vorbește de telegrame. Am întrebat Poșta Română când a fost trimisă ultima telegramă. Acum mai bine de 10 ani.

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Domnule senator, vă rog să încercați să finalizați!

Domnul Robert-Marius Cazanciuc:

Imediat, domnule președinte! E un moment solemn.

De opțiune politică, regionalizarea și formarea Guvernului. Poate președintele să încredințeze formarea Guvernului partidului care a câștigat alegerile? Și inovativă. Reglementarea constituțională a rolului opoziției parlamentare, protejarea drepturilor fundamentale în fața provocărilor generate de evoluția inteligenței artificiale sau protejarea statului în fața regimurilor comerciale și economice transfrontaliere.

Cred că astăzi, în Parlament, avem obligația față de poporul nostru să lansăm dezbateri publice față de principalele teme ale vieții sociale, economice și politice, asupra modului în care drepturile fundamentale sunt respectate în mod real, asupra modului în care puterile statului au funcționat în slujba poporului și care în final să conducă, de ce nu, la un acord politic național pentru o eventuală revizuire a Constituției. Un asemenea proiect ar putea reprezenta un liant al națiunii care să contribuie la uniunea spirituală a poporului român.

Va fi posibil doar în măsura în care acest proces va fi unul autentic și oamenii vor vedea că este unul autentic, nu ca un alt instrument într-o bătălie politică.

Dezbaterea națională în jurul temei revizuirii Constituției poate fi un instrument de atingere a obiectivului de refacere a legăturii țării cu fiecare român.

Astăzi suntem datori să le lăsăm celor care vin după noi o Românie în bună stare.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Mulțumesc, domnule senator.

Din partea Grupurilor parlamentare ale PNL....

(Domnul senator Robert-Marius Cazanciuc revine la tribună.)

Mai aveți?

Domnul Robert-Marius Cazanciuc:

Ați primit, de asemenea, stimați colegi, o coliță nouă, timbre realizate în 2019 de către Romfilatelia, în care pentru prima dată pe timbre au fost puse drepturile fundamentale. Sunt nouă drepturi fundamentale, tipărite în milioane de exemplare, care au încercat să facă cunoscută românilor Legea fundamentală.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Mulțumim, domnule senator.

O inițiativă foarte bună.

Din partea Grupurilor parlamentare ale PNL, doamna senator Laura-Iuliana Scântei.

Doamna Laura-Iuliana Scântei:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Domnule președinte al Senatului,

Domnule președinte al Camerei Deputaților,

Domnule prim-ministru,

Domnule președinte Emil Constantinescu,

Înaltpreasfinția Voastră,

Domnule președinte al Curții Constituționale,

Distinși membri ai Corpului diplomatic,

Dragi invitați,

Doamnelor și domnilor senatori și deputați,

Sărbătorim într-adevăr 30 de ani de la intrarea în vigoare a Constituției din 1991.

Timp de 30 de ani, Constituția a garantat stabilitatea regimului politic, a oferit termenul de referință pentru drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor și a fost temelia pe care s-au construit instituțiile vitale ale statului.

Totuși trebuie să fim sinceri, 30 de ani nu înseamnă mulți ani constituționali. Prin comparație, Constituția de la 1866 a fost în vigoare vreme de 57 de ani. Avem deci o Constituție tânără și, pe cale de consecință, o democrație la fel de tânără.

Deși e tânără, Constituția prevede un obiectiv de țară istoric,

împărtășit în egală măsură de toate forțele politice responsabile, de autoritățile statului și de majoritatea românilor, și anume, România - stat democratic. Acel stat cu o democrație consolidată, axată pe cele 3 mari valori fondatoare ale liberalismului politic, și anume: protejarea vieții, promovarea libertății și garantarea proprietății. Adică un stat de drept, un stat de tip occidental, care își respectă îndatoririle rezultate din angajamentele internaționale, inclusiv cele care decurg din calitatea de stat membru UE și NATO.

Doamnelor și domnilor,

Ați auzit și până acum, de la antevorbitorii mei, veți auzi în continuare, azi, la ceas aniversar, multe cuvinte frumoase, dar și critici la adresa Constituției în vigoare. Toate oferă răspunsuri cu privire la întrebarea: Ce reprezintă Constituția României, după 30 de ani, pentru cetățeni, pentru politicieni și pentru țară? Că înglobează cele mai înalte valori și idealuri ale unei societăți democratice, că este o pavăză pentru asigurarea statului de drept și a independenței justiției, o garanție că nicio autoritate nu va abuza de puterea sa și va acționa în limitele constituționale, că, într-adevăr, cuprinde catalogul de drepturi și libertăți fundamentale și că e un scut împotriva abuzului de putere al autorităților statului împotriva cetățenilor.

În ce mă privește, am dorit astăzi să vă spun despre ce nu este o Constituție.

În primul rând, o Constituție nu este doar un document politic sau doar o lege care se poate modifica oricum și oricând, după bunul plac al unei majorități politice sau al unui partid care, de exemplu, s-ar

teme că nu ar da nici după 20 de ani, în anul 2024, un candidat ales la funcția de președinte al României.

În al doilea rând, o Constituție nu reprezintă nimic fără constituționalism. Legea fundamentală a unui stat capătă valoare dacă este respectată în timp și dacă, prin respectarea continuă, la nivelul societății se creează un sentiment puternic de apartenență la Constituție și la valorile sale.

În al treilea rând, o Constituție nu este în realitate opera unei majorități politice conjuncturale, deși unii așa cred. O Constituție durabilă este rezultatul unui autentic moment constituțional. Un astfel de moment constituțional a fost în anii 1990, 1991, atunci când s-a realizat trecerea de la vechiul regim politic totalitar la noul regim politic democratic. Constituția României a eliminat atunci posibilitatea concentrării puterii în mâinile unei persoane, ale unui grup de persoane sau ale unei instituții și așa sperăm să rămână pentru totdeauna.

Mai târziu, în 2003, la momentul revizuirii, s-a avut în vedere nevoia fundamentală a României de a adera la structurile euroatlantice și de a se defini un destin european pentru societatea românească.

Fără îndoială, doamnelor și domnilor, Constituția nu este perfectă, iar numeroasele decizii ale Curții Constituționale i-au evidențiat vreme de 30 de ani și limitele și lipsurile. Cu toate acestea, momentele constituționale autentice pentru revizuirea Legii fundamentale trebuie să fie rezultatul unei nevoi sociale reale și să exprime o viziune asupra arhitecturii statului, construită în timp și

împărtășită de majoritatea cetățenilor.

Închei spunându-vă că Partidul Național Liberal nu se teme de o revizuire a Constituției. PNL reafirmă angajamentul politic de a continua construcția statală asumată încă de la înființarea sa, dar atunci când va revizui Constituția nu va renunța la viziunea sa liberală asupra statului și asupra economiei. Liberalismul constituțional va fi promovat în continuare ca principiu de modernizare a statului român în era digitalizării, pentru a oferi cetățenilor cu adevărat un stat funcțional, bazat pe o economie liberă, pe domnia legii și pe respectul drepturilor fundamentale.

Așadar, azi, la ceas aniversar, urăm Constituției noastre longevitate și respect din partea tuturor – cetățeni și întreaga clasă politică!

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Mulțumesc, doamnă senator.

Din partea Grupurilor parlamentare ale USR, domnul senator Radu-Mihai Mihail.

Domnul Radu-Mihai Mihail:

Mulțumesc, domnule președinte.

Doamnelor și domnilor,

Suntem un stat care derapează spre eșec și Constituția din 1991 nu este străină de ceea ce se întâmplă. Constituția României moderne, libere și prospere ar fi trebuit să înceapă cu punctul 8 de la

Timișoara. Cu despărțirea conștientă și asumată de trecutul totalitar și de aceia care i-au făcut posibilă existența timp de o jumătate de veac.

Constituția de la 1991 a venit după „Duminica orbului” din 1990 și a consfințit restaurația foștilor comuniști și securiști din România. A fost scrisă după chipul și asemănarea destinatarului și autorului – Ion Iliescu, zis și comunist cu față umană, și Antonie Iorgovan, zis și comunist cu studii juridice.

Constituția României validată la referendumul din decembrie '91 a fost scrisă de un președinte al Asociației Studenților Comuniști din Universitatea București, pentru președintele Uniunii Tineretului Comunist.

Acum 30 de ani eram reporter la Radio Delta și eram pe stradă și îi întrebam pe oamenii care mergeau foarte mândri să voteze Constituția, dacă au citit textul și de ce îl votează? Și răspunsul era cam același de la toți: „Păi, ne-a spus Ion Iliescu că e de bine”.

USR a apărut pentru că românii s-au săturat să le spună un tătuc și gașca lui ce să facă. (*Aplauze. Vociferări.*)

Acum oamenii sistemului tot vorbesc despre schimbarea Constituției, astfel încât președintele să nu mai fie ales de români, ci de ei. (*Vociferări.*)

Oamenii fără chip vor ca funcția de președinte al românilor să poată fi scoasă la mezat și tranzacționată între grupurile parlamentare, monedă de schimb în trocurile politice, departe de ochii lumii și de ochii cetățeanului.

USR a apărut, apără și va apăra statul de drept și valorile

democrației libérale de toate încercările de a pune instituțiile statului, oricare ar fi ele... (*Vociferări.*) ...la dispoziția infractorilor, a evaziioniștilor, a hoților din bugetul de stat și a combinatorilor politici care îi cauționează. (*Vociferări.*)

Și închei cu o ultimă remarcă. Antonie Iorgovan, părintele Constituției din '91, a fost, ca tot românul imparțial, expert în cadrul Comisiei juridice constituționale și pentru drepturile omului din cadrul CFSN și independent, dar afiliat, în legislatura '90-'92, la Grupul parlamentar al PNL, pentru ca apoi să treacă la PSD, demonstrând astfel multilateralismul FSN-ismului, așa cum îl vedem și astăzi.

Nu-i așa că de acolo de sus, de unde se află, Caragiale râde cu gura până la urechi? (*Vociferări. Aplauze.*)

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Mulțumesc, domnule senator.

Din partea Grupurilor parlamentare AUR, domnul George Simion.

Domnul George-Nicolae Simion:

Mulțumesc frumos.

A fost un referendum pentru modificarea Constituției, să fie specificat faptul că în România căsătoria este între un bărbat și o femeie. Sper că nu vreți să modificați Constituția în sensul în care să îl luați pe domnul Cîțu legal de soție, da? (*Vociferări.*)

Noi nu suntem de acord cu faptul că trebuie să se producă o federalizare sau o regionalizare sau cum dorește unul sau altul din

partidele și organizațiile non-guvernamentale care sunt în Parlament astăzi. Nici pentru punerea în acord cu anumite prevederi europene. Noi credem că a noastră Constituție este foarte bună. Și unele încercări de încălcare a Constituției, cum a fost înlăturarea Avocatului Poporului, neconstituțională, au fost stopate.

Și dacă tot ne-ați dat niște timbre aici, în care sunt prevăzute articolele fundamentale, vedeți că pierdem o generație, pentru că dreptul la învățătură este asigurat. Din păcate, nu a fost asigurat de statul român, prin hotărâri de Guvern care sunt aduse aici, în Parlament și noi doar trebuie să le ascultăm, nici măcar nu putem interveni asupra stării de alertă.

Încetați să călcați în picioare drepturile fundamentale ale românilor și începeți să respectați Constituția!

Nu prin ședințe solemne faceți asta, ci respectând Constituția și eliminând orice formă de obligativitate asupra românilor!

Constituția este bună. Trebuie susținută și trebuie apărată de uzurpatori, atât de aici, de la București, cât și de la Bruxelles!

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Mulțumesc.

Domnul Tanasă.

Domnul Dan Tanasă:

Da.

Înaltpreasfinția Voastră,

Domnule președinte al Camerei Deputaților,

Onorați membri ai Guvernului,

Doamnelor și domnilor senatori și deputați,

Art. 3 al Constituției României vorbește despre teritoriul României, care este inalienabil.

Din păcate, în ultimii 30 de ani, atât PSD, cât și PNL și UDMR au permis vânzarea pământului României către străini, la un nivel demential.

Din păcate, suntem poate unici în lume, ne-am înstrăinat pământul și am vândut, ne-am trezit într-o situație în care am permis, culmea, încălcarea art. 3 al Constituției României.

Art. 12 vorbește de simbolurile naționale ale României.

Art. 13 vorbește de limba națională, de limba română.

Eu am câștigat câteva zeci de procese în instanțele din România, prin care am încercat să impun respectarea limbii oficiale de stat. Și, din păcate, atât PSD, cât și PNL, ați tolerat timp de 30 de ani atitudinile absolut inacceptabile ale UDMR atunci când vine vorba de simboluri naționale și de limba oficială de stat în România.

Ați permis... ați permis – că plecați, domnule Kelemen Hunor – ați permis, domnilor, ca în Transilvania, practic, în multe zone, limba maghiară să devină, practic, *de facto* limbă oficială de stat. Și permiteți în continuare, dragi colegi de la PSD și de la PNL!

Limba oficială de stat nu este negociabilă cu nimeni! Și nici simbolurile naționale! Acestea le puteți spune colegilor de la UDMR.

Și închei.

Art. 47 vorbește despre faptul că: „Statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială, de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent”.

În ultimii 30 de ani, modul în care PSD și PNL au înțeles să facă politică în România ne situează pe ultimele locuri la ceea ce înseamnă nivel de trai. Ultimele locuri în Europa.

Și, mai mult decât atât, modul în care PSD și PNL au făcut politică în ultimii 30 de ani a dus la situația absolut inacceptabilă în care peste 3,5 milioane de români au fugit de aici, de pe acest pământ. I-ați fugărit voi. Și, din păcate, în ultimii 4 ani, nici USR nu s-a lăsat mai prejos.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Mulțumim.

Domnul deputat Ciubuc.

Domnul Ciprian Ciubuc:

Domnule președinte al Senatului,

Domnule președinte al Camerei Deputaților,

Domnule președinte Constantinescu,

Stimați colegi,

Stimați invitați,

Eu am să vorbesc scurt.

Și am să vorbesc de art. 16 - cetățenii români sunt egali în fața legii.

Stimați colegi,

Nu suntem astăzi în măsură să respectăm art. 16. De ce? Pentru că pe baza ordonanțelor de urgență și a stării de alertă, drepturile românilor nu sunt respectate. Avem 6 articole din Constituție – domnule președinte al Curții Constituționale, puteți să confirmați sau infirmați – care sunt călcate în picioare pentru că avem o stare de alertă neconstituțională și măsuri restrictive aberante.

Vin de la întâlnirea care a avut loc săptămâna trecută, de la Delegația Adunării Parlamentare a Francofoniei, unde – vreau să vă spun un lucru foarte important și vă rog să fiți atenți cu toții – am fost adunați mai mulți parlamentari din Parlamentul României, care facem parte din Delegație, inclusiv parlamentari din toate țările francofone, ni s-au ținut lecții de modificare a Constituției, sub motiv de COVID și sub motiv de pandemie. Din Parlamentul belgian ni s-a transmis, trebuie să modificăm Constituția după modelul Luxemburg, să omogenizăm Constituția. Inclusiv toate țările care fac parte din Uniunea Europeană.

De asemenea, ni s-a vorbit despre suspendarea Parlamentelor naționale. (*Vociferări.*)

Ni s-a vorbit de suspendarea Parlamentelor naționale.

Mă bucur că colegii de la... antevorbitorii mei au vorbit despre modificarea Constituției.

Stimați colegi,

Nu putem să modificăm Constituția, să o omogenizăm dacă nu ne întoarcem la popor.

Am susținut și în Parlamentul din Albania, la Adunarea Parlamentară a Francofoniei, susțin și de aici – cum vă veți uita în ochii copiilor dumneavoastră sau în ochii românilor dacă vom modifica Constituția și vom omogeniza Constituția după Constituția din Luxemburg... (*Vociferări.*) ...sub motiv de COVID și sub motiv de pandemie?

Am numărat, de 19 ori s-a vorbit de cuvântul „control”. Controlul pandemiei, nemijlocit, controlul oamenilor. Nu putem controla pandemia dacă nu putem controla mișcarea oamenilor în Europa și în statul național.

Oameni buni,

Stimați colegi,

Mă adresez și românilor și dumneavoastră.

Să vă ferească Dumnezeu de o revoltă populară!

Cum le-am spus și francezilor din Parlamentul din Albania, românii nu sunt ca francezii, să iasă o lună, două, trei, o lună, 10 luni la proteste. Românii au ieșit 9 zile și Ceaușescu a dispărut.

Noi avem o istorie de comunism. Știm că aceste restricții care ni se impun în Parlamentul național vin doar să îngreșească drepturi și libertăți și nu măsuri ca să controlăm pandemia!

Nu putem să suspendăm drepturile noastre fundamentale conform Constituției și să modificăm Constituția fără să ne întoarcem la popor!

De aceea, vă rog pe toți să conștientizați că pentru orice modificare a Constituției trebuie să fie direct întrebare și poporul român, și oamenii care ne-au ales.

Vă mulțumesc.

Și sunt încrezător că dumneavoastră veți reflecta la ce am vorbit astăzi aici.

Puteți să-i întrebați și pe colegii dumneavoastră care au fost în Parlamentul din Albania, să vă confirme acest lucru.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Mulțumim.

Vă garantăm că orice modificare se va face doar prin referendum, deci mergem la popor.

Grupul parlamentar al UDMR, domnul Csoma Botond.

Domnul Csoma Botond:

Onorați invitați,

Doamnelor și domnilor deputați,

România a avut o experiență totalitară cruntă sub regimul comunist, mai ales în „Epoca de Aur”, sub Ceaușescu. Iar dacă luăm în considerare acest lucru cred că adoptarea Constituției în anul 1991 a fost un pas foarte important pe drumul făuririi unei societăți democratice, după decenii lungi de totalitarism.

Sigur, acea Constituție, Constituția de la 1991, a reflectat atât momentul politic, cât și majoritatea parlamentară existentă sau majoritatea din Adunarea Constituantă, dar a reflectat și acea euforie, pentru că oamenii în sfârșit erau liberi și puteau să-și spună opinia liber în această țară și nu sosea mașina neagră dimineața să-i ducă undeva.

Și cred că a fost un moment foarte important, din acest punct

de vedere.

S-a mers pe ideea unei – cred eu – unei republici semiprezidențiale, care nu e similară nici cu Franța, nici cu Statele Unite. Sunt niște deosebiri importante.

În Statele Unite nu există premier.

În Franța, premierul este subordonat președintelui.

La noi, premierul nu este subordonat, dar președintele desemnează candidatul la funcția de premier.

Și dacă ne uităm, în ultimii 15 ani a existat un conflict major în sânul puterii executive, mai ales când vorbim politic de coabitare între președinte și premier.

Și cred că acest conflict permanent care a existat în puterea executivă nu a făcut cinste României.

Și, din acest punct de vedere, cred că avem nevoie de o modificare a Constituției. Să lămurim anumite chestiuni, nu numai în sânul puterii executive, putem vorbi și de Parlament.

Noi propunem să menținem sistemul bicameral, dar cu atribuții separate, pentru Senat și Camera Deputaților, și ne putem gândi și la un sistem distinct de alegere a Senatului și a Camerei Deputaților.

Sigur că prin Constituția de la 1991 s-a instituit și un sistem de checks and balances, acest mecanism de protecție și echilibru care în multe cazuri a funcționat, în multe cazuri nu a funcționat. De exemplu, când președintele României, în foarte multe cazuri, cred eu și credem noi, de la UDMR, indiferent cine a fost președintele

României, și-a depășit atribuțiile constituționale, neavând o activitate de mediere, ci având o activitate eminamente politică, în anumite momente, în această țară.

Sigur, trebuie să aducem în discuție și statutul minorităților, statutul minorităților din România.

Poate ați citit și dumneavoastră că în anumite documente pe care România le-a adoptat, atât în CSAT sau în alte instituții, minoritățile naționale de multe ori reprezintă un factor de risc la adresa securității naționale.

Cred că după 30 de ani a venit timpul ca să existe o relație de încredere între statul român și minoritățile naționale care trăiesc pe teritoriul statului român. Și, în această privință, s-ar impune, stimați colegi, ca minoritățile naționale să devină factori constitutivi ai statului român. Cred că după 30 de ani și în România se poate realiza acest lucru.

Dacă vorbim de modificarea Constituției, cred că o reșezare în sânul puterii executive am putea realiza și prin trecerea la o republică parlamentară.

Nu aș dori să intru în detaliu acum, ce înseamnă o republică parlamentară, dar vreau să vă supun atenției următorul aspect - în Uniunea Europeană, în majoritatea țărilor membre, există republică parlamentară.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Mulțumesc, domnule deputat.

Din partea Grupului parlamentar al minorităților naționale, domnul deputat Cătălin-Zamfir Manea.

Domnul Cătălin-Zamfir Manea:

Domnule președinte al Senatului,

Domnule președinte al Camerei Deputaților,

Domnule prim-ministru,

Stimate domnule președinte Constantinescu,

Domnule președinte al Curții Constituționale,

Stimați reprezentanți ai Corpului diplomatic,

Doamnelor și domnilor senatori și deputați,

Astăzi România aniversează Ziua Constituției și împlinirea a 30 de ani de la referendumul din 8 decembrie 1991, prin care a fost aprobată Legea fundamentală, moment care a marcat opțiunea fermă a națiunii române pentru un regim de guvernare democratic.

Prin adoptarea Constituției României s-au pus bazele statului de drept și ale democrației constituționale.

În anul 2003, Constituția a fost revizuită, construcția sa fiind consolidată și adaptată la evoluțiile statului de drept, ale societății și la noul context euroatlantic. Atunci, în anul 2003, noi, cei din Grupul parlamentar al minorităților naționale, am fost primii, de aici, din Parlament, care am propus o serie de modificări majore ale Constituției, precum: regim parlamentar; Legea-cadru pentru minorități, care, de altfel, este prevăzută în Constituția României la categoria de legi organice și care, din păcate, nu a fost încă adoptată; limitarea ordonanțelor de urgență; regândirea organizării

administrativ-teritoriale; organizarea Senatului ca și Cameră a Regiunilor; echilibrarea puterilor în stat.

Din păcate, propunerile noastre făcute în acel an au fost respinse de parlamentarii dumneavoastră de atunci. Menționez, au fost respinse.

De subliniat este faptul că în prezent, la nivelul Uniunii Europene, din cele 27 de state, 17 dintre ele au regim parlamentar.

Așadar, marea majoritate a statelor membre din Uniunea Europeană funcționează ca republici parlamentare.

Parlamentul României trebuie să aibă mai multă putere pentru că, stimați colegi, potrivit art. 61 din Constituție, Parlamentul este organul reprezentativ suprem al națiunii române și unica autoritate legiuitoare a țării.

Stimați colegi,

Constituția României este consfințită prin voința suverană a poporului și reprezintă un set de principii și norme fundamentale care se adresează în egală măsură autorităților statului și cetățenilor săi.

Funcționarea instituțiilor statului, garantarea drepturilor și libertăților individuale și derularea în ansamblu a întregii vieți a unei națiuni își au originea în textele înscrise în Constituție.

De aceea, Constituția României poate fi cartea sacră a existenței noastre, iar aniversarea ei astăzi constituie o adevărată sărbătoare.

Constituția țării trebuie respectată, nu doar în litera, ci și în spiritul ei, destinatarii săi având obligația, nu doar morală, ci și

constituțională, de loialitate constituțională și de interpretare a normelor sale cu bună-credință.

Aplicarea principiului controlului constituționalității legilor a condus la înființarea Curții Constituționale, care, așa cum s-a mai precizat de la această tribună, în cursul ședinței solemne, reprezintă garantul supremației Constituției.

Sensul existenței Constituției României constă în apărarea valorilor fundamentale înscrise în Legea fundamentală.

Dacă nu este în mod activ și efectiv apărată, Constituția României riscă să fie redusă la un set de principii și norme de drept frumoase, nobile, dar invalide, lipsite de orice valoare și forță, iar atunci când Constituția nu este respectată sunt puse sub semnul incertitudinii construcția democratică a statului și întreaga sa ordine de drept.

Orice popor, pentru a fi puternic, trebuie să-și iubească și să-și apere Constituția pentru că aceasta îi aparține și îl reprezintă.

Constituția României conferă un sens comunității politice.

Nu în ultimul rând, Constituția consfințește garanția dezvoltării normale a societății noastre împotriva oricărei forme de totalitarism, intoleranță, discriminare și populism.

Grupul parlamentar al minorităților naționale se va implica în procesul de revizuire a Constituției și, ca de fiecare dată, va propune și va susține măsuri care să consolideze democrația și care să contribuie la apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale tuturor cetățenilor săi.

Să nu uităm, stimați colegi, că minoritățile naționale au avut un rol extrem de important în construcția statului român.

În încheiere, aş vrea să vă reamintesc că potrivit art. 4, care prevede, şi nu „vorbeşte”, aşa cum am mai auzit de la această tribună, România este patria comună şi indivizibilă a tuturor cetăţenilor săi, fără deosebire de rasă, de naţionalitate sau de apartenenţă etnică.

La mulţi ani Constituţiei României!

La mulţi ani, România!

La mulţi ani tuturor cetăţenilor acestei ţări!

Mulţumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Florin-Vasile Cîţu:

Mulţumim, domnule deputat.

Din partea deputaţilor şi senatorilor neafiliaţi, doamna senator Diana Iovanovici-Şoşoacă.

Doamna Diana Iovanovici-Șoșoacă:

Mulțumesc.

Am asistat aici, am înțeles, la o ședință solemnă prin care aniversăm Constituția României.

N-am auzit pe niciunul dintre noi spunând la mulți ani de Sfântul Nicolae tuturor sărbătoriiților de astăzi! La mulți ani, popor român, pentru Sfântul Nicolae! (*Aplauze.*)

Cei care nu aplaudați – probabil că vă trebuie o nua pentru Sfântul Nicolae! Pentru că suntem aici creștini din toate timpurile! Pentru că respectăm drepturile tuturor!

Asistăm astăzi la o așa-zisă aniversare a Constituției României, că nu am auzit aici decât denigrări ale Constituției României și solicitări de schimbare.

Cum poți să aniversezi? E ca și când aniversezi 30 de ani de căsătorie și anunți divorțul.

Asta ați făcut astăzi, ați pângărit Constituția României, pe care ar trebui să o cunoașteți cu toții!

A existat un jurnalist în foaier, care, în urmă cu câteva luni – Rafaelo Varga –, v-a întrebat pe cei mai mulți dintre dumneavoastră, dacă ați citit Constituția României? Cei mai mulți ați spus nu, nu am avut timp.

În schimb, vă aflați aici, în fabrica de legi a României, unde Constituția este Biblia românului. Mai presus de Constituție nu este decât Dumnezeu și Biblia. Atât!

De 30 de ani încălcați pas cu pas Constituția României!

În ultimii 2 ani, ați omorât-o! Ați adoptat Legea nr. 136/2020 și Legea nr. 55/2020, care încalcă prevederile art. 53 alin. (2) din Constituția României întrucât anulează efectiv existența drepturilor și libertăților fundamentale.

Astăzi, de Sfântul Nicolae și ziua acestei ședințe solemne, în care văd că cea mai mare parte a Guvernului a plecat, mulți invitați au plecat, domnul președinte nu participă pentru că nu îi place să participe la astfel de evenimente, cinste domnului Constantinescu, fostul președinte, că a venit! Vine tot timpul. Felicitări, domnule președinte! (*Aplauze.*)

Așa se respectă poporul și Parlamentul!

Cinste tuturor care ați venit!

Celorlalți, o nuia de la Sfântul Nicolae!

Tot pe... vă spun că de 25 de ani lucrez cu Constituția României.

Până și cel mai tânăr avocat, procuror, judecător, jurist știe Constituția României!

Având în vedere că nu o cunoașteți și o pângăriți chiar de ziua ei, nu mă mai miră faptul că v-ați bătut joc de ea, mai ales în ultimii 2 ani.

Atâta timp cât mai există câțiva avocați, și juriști, și judecători și procurori care își fac treaba în această țară, peste voința dumneavoastră, Constituția României mai are o șansă!

De 30 de ani - spuneți că o respectați? - n-ați respectat nimic!

Art. 47 - traiul decent. Sunt peste 30% din români care trăiesc sub pragul sărăciei! 70% din români trăiesc în sărăcie!

Unde, cine a plătit vreodată pentru încălcarea Constituției României?

Constituția României, stimați domni care râdeți și vorbiți, aici, în primele bănci!

V-am urmărit pe toți! N-ați avut bunul-simț să vă ascultați niciodată în tăcere unii pe alții! Este chestiune de educație! Eu am stat și v-am ascultat, indiferent că am fost sau nu de acord cu dumneavoastră, sunt cei 7 ani de acasă!

Nu puteți, în ditai Parlamentul României, Legislativul României, să vă comportați în felul acesta și să nu vă ascultați, să vă acordați măcar șansa de drept la liberă exprimare și la opinie!

Dar nici nu putem să acceptăm să venim la aniversarea Constituției în care toți cereți schimbarea Constituției! Pentru că pe această Constituție ați jurat în acest mandat, nu să o schimbați, ci să o respectați!

Nu este posibil ca această Constituție care v-a adus aici cu toate drepturile pe care le aveți și obligațiile adiacente să fie încălcată de voi, să cereți să fie schimbată! De ce? În condițiile în care nici măcar pe aceasta nu o respectați!

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Mulțumim, doamnă senator.

Doamna Diana Iovanovici-Șoșoacă:

Imediat, mai am... conchid acum.

I-am cerut Sfântului Nicolae să-mi dea un cadou pentru aniversarea Constituției României. Asta mi-a lăsat! Este o botniță prin care... (*Aplauze.*) ...Constituția, drepturile și libertățile fundamentale au fost anulate de către Parlament, de către Președinte și Guvern!

Și rog aici reprezentantul Curții Constituționale să aibă mai mult curaj, așa cum a avut în Decizia nr. 457/2020, pct. 68, în care au menționat că starea de alertă încalcă statul de drept, este creată artificial și nu există fundament constituțional pentru existența acesteia!

Trăiască România liberă!

Trăiască dreptul la liberă exprimare!

Jos botnița! (*Aplauze.*)

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Mulțumim.

Din partea Grupului parlamentar al USR, domnul deputat Mihai-Alexandru Badea.

Domnul Mihai-Alexandru Badea:

Stimați membri ai Parlamentului,

Distinși invitați,

Onorată asistență,

Constituția din 1991 este cea de-a șaptea lege fundamentală propriu-zisă a României, într-o istorie de 155 de ani, care a început în 1866, sub domnitorul Carol I.

În pofida criticilor care i-au fost aduse, unele bine întemeiate, actuala Constituție a reprezentat o realizare importantă, având în vedere contextul intern și internațional în care a fost adoptată. Într-o perioadă în care alte state din regiune alegeau să-și revizuiască constituțiile comuniste, statul român își elabora o lege fundamentală cu totul nouă, dând astfel mesajul a ceea ce ar fi trebuit să fie despărțirea completă de vechiul regim.

În cei 30 de ani de existență s-au consumat nu mai puțin de 7 inițiative de revizuire, dintre care doar cea din 2003 a avut succes și ne-a permis aderarea la NATO și Uniunea Europeană.

Cea de-a opta, cunoscută sub denumirea de „Fără penali în funcții publice”, se află încă în desfășurare, după ce a primit votul unanim al Camerei Deputaților, anul trecut.

Chiar dacă n-a existat suficientă voință politică pentru organizarea referendumului, odată cu alegerile parlamentare, continuu să sper că Senatul va adopta acest proiect și că va alege un moment favorabil care să permită întrunirea cvorumului necesar. Ar fi pentru prima dată când o constituție a României este revizuită la inițiativa cetățenilor români.

Să nu ratăm șansa de a scrie această pagină de istorie!

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Mulțumim.

Tot din partea Grupului parlamentar al USR, domnul deputat Andrei-Răzvan Lupu.

Domnul Andrei-Răzvan Lupu:

Domnule președinte al Senatului,

Domnule președinte al Camerei Deputaților,

Domnule președinte al Curții Constituționale a României,

Stimați membri ai Corpului diplomatic,

Stimați reprezentanți ai cultelor religioase,

Doamnelor și domnilor parlamentari,

Suntem aici pentru a marca un moment special din istoria noastră, adoptarea Constituției în 1991, și îmi pare rău că unii dintre colegii noștri au uitat acest lucru.

Pentru mine, a vorbi despre Constituția României are o semnificație specială pentru că, pe de o parte, acest act vital pentru democrația noastră are o vârstă care o depășește pe a mea.

Pe de altă parte, ca absolvent de drept și cadru didactic în domeniul dreptului constituțional, este o onoare să pot discuta, dezbate și construi o carieră aici, alături de dumneavoastră, în Parlamentul României, care Parlament își trage seva și relevanța instituțională din chiar Constituția României.

Sunt deputat al USR și spun asta pentru că probabil această etichetă înseamnă astăzi că ne găsim în dezacord politic cu majoritatea parlamentară. E un dezacord generațional și un dezacord de viziune politică asupra viitorului nostru comun.

Dar în ciuda acestor disonanțe și în ciuda acestor viziuni contradictorii, precum și ca persoană care a susținut nevoia de a aduce

schimbări majore actualei Constituții, aş vrea să punctez partea meritorie a actualei Legi fundamentale.

Se vede foarte clar din textul Constituției actuale teama de dictatură a celor care au redactat-o. Şi este de înţeles că la începutul anilor '90 cei care au redactat-o erau încă plini de amintirile perioadei comuniste. Cred că această teamă a reuşit să creeze mai mult echilibru între puterile statului, care ne-a salvat de dorinţa unor oameni politici de a câştiga mai multă putere decât ar fi trebuit.

Precauțiile părinților actualei Constituții au favorizat poate unele blocaje instituționale, dar, slavă Domnului, ne-au salvat astăzi de a fi alături de unele state iliberale, cum sunt cazuri în estul Europei.

Dar cum timpul lucrează neîndurător, trebuie să vedem şi nevoia de schimbare.

Există puncte importante în care trebuie să clarificăm starea actuală. Şi aş enumera doar câteva:

- Reforma Curții Constituționale;
- Reducerea numărului de parlamentari şi a modului în care lucrează Parlamentul;
- Clarificarea raportului dintre legislația europeană şi cea națională, inclusiv Constituția;
- Şi, bineînţeles, introducerea Proiectului „Fără penali în funcții publice” în corpul Constituției.

Mai sunt şi altele, desigur, dar cred în înţelepciunea celor care vor face parte din structura parlamentară ce se va ocupa de revizuirea Constituției.

Noi, Grupul USR, suntem pregătiți pentru această provocare pe care orice om politic ar trebui să o trateze cu maximă preocupare.

Este un moment important din istoria statului român, a instituțiilor sale și, mai presus de orice, a cetățenilor țării.

Sper că dincolo de ceea ce ne separă generațional sau politic, să putem lucra împreună pentru un scop care transcende partidele și generațiile din care facem parte.

Avem nevoie, după 30 de ani de la adoptare și după 18 ani de la singura sa revizuire, de o constituție reformată.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Mulțumim, domnule deputat.

Și, din partea Grupului parlamentar al PNL, domnul deputat Ioan Cupșa.

Domnul Ioan Cupșa:

Domnilor președinți ai Camerelor Parlamentului,

Onorați invitați,

Domnule președinte Emil Constantinescu,

Doamnelor și domnilor,

Se împlinesc în aceste zile 30 de ani de la adoptarea Constituției din anul 1991, un act politic de o importanță covârșitoare pentru noi. Un act care a însemnat ruperea definitivă de regimul politic stabilit în anul 1945 în România. Ruperea de organizarea de

stat care, prin relațiile sociale impuse, ne-a chinuit, ne-a nefericit pe noi, românii.

Înainte de a continua însă, dați-mi voie să citez din spusele marelui filosof idealist, Hegel – „Fiecare țară are Constituția care i se potrivește”.

Constituția din anul 1991 este opera Comisiei constituționale, precum și a unui Parlament transformat în Adunare Constituantă. Parlamentari sprijiniți de experți în drept constituțional au reușit să adopte Legea fundamentală. Merită respectul nostru pentru acest lucru.

Demersul lor este unul criticabil, este imperfect, dar să nu uităm că această constituție, Constituția din anul 1991, ne-a fost nouă utilă.

A devenit o obișnuință să identificăm Constituția folosind expresia „lege fundamentală a unui stat”. Statul și Constituția se condiționează reciproc.

Din punct de vedere istoric, în statul român, să nu uităm, în mai puțin de 70 de ani am avut parte de 6 constituții – 1923, 1938, 1948, 1952, 1965, 1991 -, precum și o revizuire, ulterior, în anul 2003. O fi bine?

Permiteți-mi, în ceea ce privește aprecierea constituțiilor pe care noi în epoca modernă a statului le-am avut, să citez din cel care este de neuitat, Petre Țuțea, care, cu stilul său inconfundabil, afirma: „Constituția liberală din 1923 nu e o operă, e o capodoperă. Un rege

puternic, înfășurat într-un stat al normelor liberale: separația puterilor și libertăți câte dorește nea Niță (...)”.

Suntem datori să respectăm Constituția în spiritul ei. De ce în spiritul ei? Pentru că deseori – și aici aveți cu toții această experiență – normele pe care le punem noi în pagină sunt departe de perfecțiunea limbajului juridic de care ar trebui să dea dovadă.

Spiritul Constituției - principii, idei, elemente de bază care sunt necesare, pe care întreaga noastră viață socială se construiește, așadar, aceste principii trebuie înțelese și trebuie însușite.

Sunt dator să spun astăzi – interpretarea și aplicarea normelor constituționale de către reprezentanții puterilor în stat, de către reprezentanții instituțiilor de rang constituțional au avut suficient de multe sincope în ultimii ani.

Pe de o parte, au existat prea multe conflicte juridice de natură constituțională. Poate nu din cauza imperfecțiunii legii, cât mai mult din cauza abuzului prin care cei care vremelnic au fost sau sunt putere în stat au înțeles să aplice normele constituționale.

Să nu uităm, am adoptat prea multe acte normative care nu respectă rigoarea constituțională.

Pe de altă parte, deciziile pe care le-a pronunțat Curtea Constituțională a României sunt contradictorii deseori. Contradictorii într-o perioadă relativ scurtă de timp. Ceea ce înseamnă că funcționează imperfect Curtea Constituțională a României, garantul supremației Constituției.

Expresia „este constituțional dacă...”, care se regăsește în prea multe decizii ale Curții Constituționale, a transformat uneori Curtea Constituțională a României într-un legiuitor ad-hoc.

Constituția este imperfectă, imperfecte sunt legile pe care noi le adoptăm, este un fapt.

Morbul perimării există cuprins în fiecare lege pe care noi am adoptat-o. De fiecare dată trebuie să adaptăm legile, modificându-le, așa cum și Constituția se impune probabil să o modificăm. Pentru că situația economică, socială, politică, atât internă, cât și internațională, se modifică în timp ce noi vorbim.

Constituția este fundament al întregului sistem de drept. Este cheie de boltă a organizării și funcționării statului nostru.

Constituția este legea scrisă cu majuscule. Lege care are drept scop ultim apărarea demnității omului, apărarea drepturilor, libertăților fundamentale și, atenție, stabilirea obligațiilor esențiale. Toate acestea împreună ne definesc pe noi ca oameni.

Constituția este mijloc, și nu scop în sine.

Ceea ce trebuie cu adevărat să ne preocupe este ca pentru viitor Constituția să fie fundamentul dezvoltării națiunii noastre. Să fie fundamentul mai binelui viitor al fiecăruia dintre noi.

Să ne dea Dumnezeu înțelepciunea să identificăm valorile fundamentale! Acele valori care ne permit nu doar să supraviețuim ca oameni, ca cetățeni ai României, ci care ne ajută să trăim demn. Cele care ne ajută să ne găsim fericirea. Să le protejăm și să construim folosindu-ne de ele Legea fundamentală.

Constituția este o lucrare pentru prezent, dar în mod special Constituția este o lucrare pentru viitor. Constituția trebuie să fie o privire aruncată în viitor. În viitorul națiunii noastre.

Dar pentru ca toate acestea să devină realitate trebuie să luăm aminte că nu avem nevoie de nimic altceva decât de un proiect de țară. Nu avem nevoie de o abstracțiune, nu avem nevoie de o operă formală, avem nevoie de Constituția noastră.

Și dați-mi voie, la sfârșit, să citez dintr-un înțelept care acum mai bine de 200 de ani înțelegea acest lucru și încerca să ne învețe și pe noi.

Joseph de Maistre ne spunea - „O constituție care este făcută pentru toate națiunile nu este făcută pentru niciuna, e o pură abstracțiune, e o operă școlărească făcută pentru a exersa spiritul (...)”.

La mulți ani, România!

O zi bună, români!

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Florin-Vasile Cîțu:

Mulțumim, domnule deputat.

Vă mulțumesc, stimați colegi, pentru participare.

Permiteți să declar închisă ședința solemnă comună a Senatului și Camerei Deputaților.

Vă mulțumesc.

Ședința s-a încheiat la ora 14.46.